

روزنه آبی

به انگیزه بیست‌وسومین جشنواره ملی لاله‌های سرخ در اندیمشک

شاخص فرهنگی و قطب تئاتری

رضا آشفته

● اگر همچنان پذیریم‌که به بودن تئاتر در هر شهری نشانه شاخص فرهنگی‌بودن است، برگزاری بیست‌وسومین دوره جشنواره لاله‌های سرخ در اندیمشک که برای نخستین‌بار از حالت منطقه‌ای بیرون آمده و به صورت ملی برگزار می‌شود، نشانه یک حرکت فرهنگی بزرگ در این شهر است.

تئاتری‌های اندیمشک می‌گویند نخستین دوره با ۱۰ هزار تومان از آغاز دهه ۷۰ برگزار شده و تاوam این حرکت منجر به ایجاد یک حرکت ملی شده است که برخلاف دوره‌های قبلی که به ۱۲ استان زاگرس نشین اختصاص داشت، این دوره به کل ایران اختصاص یافته و در آن از ۲۴ استان، ۲۰ نمایش صحنه‌ای و خیابانی انتخاب شده بود. شاید بشود گفت نخستین دوره با استنادارهای یک جشنواره ملی هم‌خوانی ندارد، اما با اغماض می‌شود امیدوار بود که در دوره‌های دیگر به گزینش کارهای بهتر اندیشیده‌و عمل شود. از آنجا که اندیمشک‌ی‌ها دوست دارند این حرکت ملی را به یک جریان بین‌المللی تبدیل کنند، بنابراین کیفیت برگزاری تنها گزینه پیش‌رو برای عملی‌شدن این خواسته فرهنگی است. در این جشنواره هم کارهایی بودند که می‌توانستند جذاب و حتی شگفتی‌ساز باشند، اما وقتی ملی‌شدن در عنوان آن می‌درخشید، حتما باید حضور حرفه‌ای‌ها در آن مشهود باشد، چنانچه حضور کارگردانانی مانند مهدی آشوغ از اندیمشک با نمایش اوسنه، مرتضی عیدی از قوچان با نمایش خط آخر، طیبه صیدمحمودی از ایلام با نمایش انقباض و رشید نصیری از بندرگز با نمایش شب آفتابی مؤید این نکته است و در میان خیابانی‌ها نیز کارگردانانی مانند مرتضی امینی‌پور از امیدیه با نمایش فیکس، پویان عطایی از اصفهان با نمایش ماسک و امین پورمند از اندیمشک با نمایش سوخو، توش و توان حضور در یک جشنواره ملی را به تماشا گذاشته بودند. این کارگردانان همگی تقریبا جوان و پویا و خلاق می‌نمایند و همان بهتر که حمایت‌های ویژه‌ای از این استعدادها بشود که حضور هموارشان به گسترش تئاتر و بالاقرن سطح کیفی‌و از همه مهم‌تر ارتقای فرهنگی کشور بینجامد. متأسفانه طبق همان روال قبلی که در این جشنواره نمایش‌ها با موضوع مقاومت حضور می‌یافتند، امسال نیز چنین روایی تکرار شد، اما خود جشنواره نیز در فراخوان موضوع حضور گروه‌ها را آزاد گذاشته بود و فقط در زمینه روز چهار آذر ۶۵ که بمباران هولناک اندیمشک با هواپیمای‌ها جنگی صورت گرفته بود، در نظر گرفته شده بود. در شهرستان‌ها موضوعات اجتماعی قابلیت حضور مردم در سالن‌های نمایش را فراهم می‌کند و چه بهتر که نمایش‌های گسترده‌ای به‌لحاظ موضوعی در جشنواره اجرا شوند که نیاز‌ها و ضرورت‌های روز مردمی را پاسخ دهند. به‌هرتقدیر این روال جشنواره لاله‌های سرخ در درازمدت، اندیمشک را تبدیل به یک قطب تئاتری در ایران خواهد کرد و این خود دلیلی آشکار بر پیشرفت فرهنگی در شمال خوزستان خواهد بود. چه بهتر اینکه علاوه‌بر تهران، این قطب‌های فرهنگی و تئاتری بتوانند با تکیه بر شاخص‌هایی فرهنگی مانند تئاتر، مبنای پیشرفت فرهنگ ایران را برای ما ایجاد کنند.

جاری‌چ

«سینمای ایران در جست‌وجوی خوشبختی» در دانشگاه تهران

● گروه هنر: فیلم مستند «سینمای ایران در جست‌وجوی خوشبختی»، به کارگردانی آرمن نادری و به همت انجمن علمی ارتباطات دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، سه‌شنبه این هفته اکران می‌شود. سینمای ایران در جست‌وجوی خوشبختی، بازگشتی است به عقب با نگاهی به جلو؛ خواندن تاریخ اجتماعی به‌واسطه تصویر و نور والته موسیقی. مجید حسینی‌زاد، امیررضا نوری‌پرتو، رامتین شهبازی، امیررضا تجویدی، ۵۷ سال سینمای ایران را با نگاهی تاریخی، سیاسی و جامعه‌شناختی در جست‌وجوی قهرمان پی می‌گیرند تا خوانش‌های اجتماعی از پویایی با انفعال قهرمان جوان سینمای ایران را در روایتی از آرمن نادری به تصویر بکشند. دیدن این فیلم برای عموم رایگان است و علاقه‌مندان می‌توانند ساعت ۱۵ روز سه‌شنبه ۱۴ آذر در تالار ابن‌خلدون دانشکده علوم اجتماعی واقع در پل گیشا به تماشای این فیلم بنشینند.

انتقاد نیکی کریمی به پخش نشدن تیزر «آذر»

گروه هنر: تیزرهای فیلم سینمایی «آذر» از رسانه ملی پخش نشد و نیکی کریمی، تهیه‌کننده این فیلم، با انتشار یادداشتی به آن واکنش نشان داد. نیکی کریمی که با مخالفت‌های رسانه ملی برای پخش تیزرهای فیلم سینمایی «آذر» روبه‌رو شد، یادداشتی را به شرح زیر منتشر کرد: «بعد از سال‌ها فعالیت هنری که بخشی از آن حضور در تلویزیون و بازی در آن به احترام مخاطبانش بود، رسانه ملی که می‌بایست چون پدر به همه نگاه یکسان داشته باشد، با نگاه غیرهمه‌گیر به ما می‌نگرد.

به نظر می‌رسد فیلم‌های تجاری چون بی‌خطر و ملی‌تر هستند، مشمول حمایت بیشتری می‌شوند و گویی امروز از سینمای ایران همین طلب می‌شود!

گروه هنر: ناکامی‌های «سنتوری»، یکی از ساخته‌های ارزشمند داریوش مهرجویی، همچنان ادامه دارد و این روزها ممنوعیت اکران این فیلم در دانشگاه علوم پزشکی آذربایجان‌غربی خبرساز شده است. این در حالی است که همچنان ساخت «سنتوری، مرد پاییزی» در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. دکتر شهرام خادم‌وطن، مدیر امور فرهنگی و فوق‌برنامه دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی آذربایجان‌غربی خطاب به دبیر شکل انجمن اسلامی دانشجویان درباره ردشدن اکران فیلم سنتوری می‌نویسد:

«پیرو بررسی‌های به‌عمل‌آمده از فیلم سنتوری، پخش این فیلم به دلایل ذیل مغایر ارزش‌های اسلامی و شان علمی، اخلاقی دانشگاه است:
۱. فیلم حاوی نکات خلاف‌شرع و غیراخلاقی از جمله رقص آقایان، دایره‌زدن و تک‌خوانی هنرپیشه زن است.
۲. فعل تزریق مواد مخدر در فیلم به نمایش گذاشته شده است.

۳. ارتباطات خارج از عرف و شرع مقدس اسلام در سراسر این فیلم مشهود است.

۴. نقش اول زن این فیلم (گلشیفته فراهانی) از بازیگران متواری‌شده به خارج از کشور است. مجددا تاکید می‌شود در راستای اجرای بهتر برنامه‌های پیشنهادی فیلم‌ها یک هفته قبل از اکران به کارشناس مربوط ارائه شوند».

این نامه یکم آذر نوشته شده و تاکنون نیز هیچ حرکتی دال بر ملغی‌شدن آن صورت نگرفته است.

تمام ناکامی‌های علی سنتوری

فیلمی که رنگ اکران ندید و درعوض س‌دی‌های قاچاق فیلم آن‌قدر دست‌به‌دست شد که «سنتوری» به یکی از محبوب‌ترین ساخته‌های داریوش مهرجویی تبدیل شد. وزارت ارشاد که جلوی اکران فیلم را گرفت، راه گزیری برای سازندگان فیلم باقی نگذاشت و درعوض سازندگان فیلم شاهد ازدست‌رفتن سرمایه‌شان در بازار داغ قاچاق فیلم نداشت.

او ادامه داد: «به طبیعت تعلق‌خاطر دارم، خصوصا اینکه از کودکی در شمیران زندگی‌می‌کردم که طبیعت و درخت‌های زیبای این منطقه یازنادر بود و حس کردم نیاز است تا نگاهی به طبیعت داشته باشم؛ در نهایت ایده اصلی برگزاری این نمایشگاه به اینجا رسید که می‌توان عکس‌هایی از تنه درختان و بافت آنها و اینکه از پایین به آسمان نگاهی دوباره داشته باشم؛ جایی که آسمان و گیاه یکی می‌شود».او در بخش دیگری از صحبت‌هایش درباره اینکه عکس‌های این نمایشگاه در چه مدتی ثبت شده است؟ گفت: «عکس‌های این نمایشگاه حاصل دو، سه سفر بود. بخشی از عکس‌ها در جنگل‌های شمال ثبت شد و بخش دیگر در کانادا، اما موضوع، ماهیت درخت بود و با این دیدگاه عکاسی انجام شد. البته پوشش‌نگاهی جنگل‌های شمال ایران و کانادا با هم

هنر

معرفی زودهنگام هیئت انتخاب فجر ۳۶

گروه هنر: هیئت انتخاب سی‌وششمین جشنواره فیلم فجر معرفی شدند. به گزارش روابطعمومی جشنواره فیلم فجر، در احکامی جداگانه از سوی ابراهیم داروغه‌زاده، دبیر سی‌وششمین جشنواره فیلم فجر، اسامی هیئت انتخاب بخش سودای سیمرغ اعلام شد. محمود اربابی، احمد امینی، مجید رضابالا، پوران درخشند، سیدجمال ساداتیان، حسین کرمی و محمدهادی کریمی به‌عنوان اعضای هیئت انتخاب، آثار بخش سودای سیمرغ جشنواره سی‌وششم فیلم فجر را انتخاب خواهند کرد.
بازبینی آثار این بخش که قرار است ماحصل کار یک‌سال سینماگران را در روزهای آینده آغاز خواهد شد و فیلم‌های نهایی اوایل دی معرفی می‌شوند. اعضای هیئت انتخاب فیلم فجر در حالی معرفی شده‌اند که در سال‌های گذشته به دلیل کمتر حاشیه‌دارشدن روند انتخاب و فشار روی برخی اعضا از سوی فیلم‌سازان، اسامی

ناکامی سنتوری در دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

پاییز سپری شده بدون «سنتوری، مرد پاییزی»

عکس صید امشب، ایستاد

وزارت ارشاد تنظیم شد؛ حرف اصلی مهرجویی هم در این دادخواست آن بود که چون فیلمش مجوز نمایش وزارت ارشاد را داشته و ارشاد اجازه نمایش به آن نداده، خسارت این توقیف باید به وی پرداخت شود. مدتی بعد حکمی صادر شد که مبنی‌بر آن، ارشاد موظف شده بود بابت خسارات مادی و معنوی وارده به مهرجویی، مبلغ یک‌میلیارد و ۴۰۰میلیون تومان را به وی پرداخت کند، اما وزارت ارشاد به این حکم اعتراض کرد و همین اعتراض باعث شد پرونده به دادگاه تجدیدنظر برود.

اما قطعا توقیف «سنتوری» یکسی از اتفاقات تلخ کارنامه هنری مهرجویی است. او مدتی قبل در گفت‌وگویی با روزنامه «شرق»، از توقیف «سنتوری» به‌عنوان جالب‌ترین اتفاقی که در این سال‌ها در سینما برایش افتاده یاد کرد و گفت: «توقیف سنتوری، غم‌انگیزترین حادثه زندگی‌ما بوده و سبب شد این فیلم بی‌دلیل سقوط کند. تا آمدیم بجنبیم، سی‌دی قاچاق فیلم بیرون آمد و امکانات تجاری فیلم از بین رفت. برای من از همه‌جای دنیا نامه نوشتند که این فیلم،

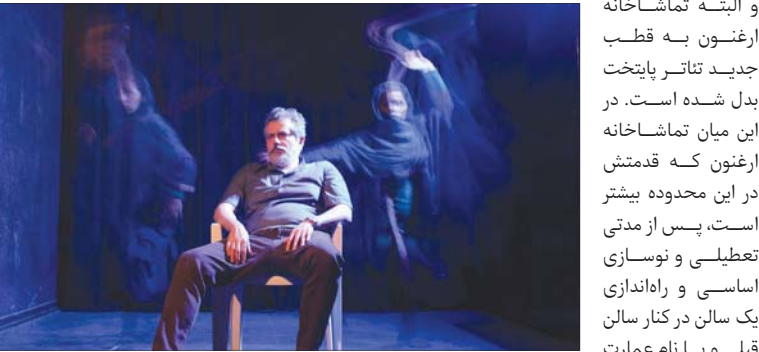

نمایش ژُل (گودال) روی صحنه می‌رود

گودالی در ارغنون

پاییز، فصل طلایی تئاتر تهران است و آذر اوج آن. این روزها سال‌ها و تماشاخانه‌های تهران شاهد اجرای نمایش‌های متعدد و گوناگونند. بعضی از این نمایش‌ها از هزینه‌های تولید کلانی برخوردارند و با برخورداری از سوپرستاره‌های سینما و همچنین بازیگران مشهور تئاتر به دنبال جذب تماشاچی‌های بسیار به سالن‌های معروف تئاتر تهران مانند تئاتر شهر، تالار وحدت و تماشاخانه ایرانشهر هستند، اما علاوه‌بر محدوده چهارراه ولیعصر و خانه هنرمندان، راسته خیابان نوفل‌لوشاتو و اطراف آن هم با پردیس تئاتر شهرزاد، تئاتر مستقل تهران

و البته تماشاخانه ارغنون به قطب جدید تئاتر پایتخت بدل شده است. در این میان تماشاخانه ارغنون که قدمتش در این محدوده بیشتر است، پس از مدتی تعطیلی و نوسازی اساسی و راه‌اندازی یک سالن در کنار سالن قبلی و با نام عمارت ارغنون دوباره با به عرصه سالن‌های نمایش شهر گذاشته است. یکی از نمایش‌هایی که به‌زودی در عمارت ارغنون روی صحنه می‌رود، تئاتری است به نام ژُل (گودال) که همان‌طور که از نام دوگانه‌اش برمی‌آید، کاری است کاملا متفاوت. این نمایش که با متن حمید سلیمانی و کارگردانی آیدین طهرانی از دوازدهم آذر افتتاح می‌شود، کاری است از گروه تئاتر آیداروس که بیش از این سابقه اجرای چندین نمایش در تماشاخانه تهران را داشته است.

تجربه زنده چالشی است که همه ما با آن روبه‌رو هستیم و آن اینکه هیچ چیز آن‌قدر که ما فکر می‌کنیم جدی نیست. طهرانی اضافه می‌کند: «در طراحی کارگردانی نمایش ژُل (گودال)؛ از شکل نگاه به متن گرفته تا جنس بازی‌های بازیگران همه‌چیز در خدمت این نگاه است که مرز بین جدیت خشک فلسفه و هجو واقعیت زندگی آن‌قدر کمرنگ است که نمی‌توان با قطعیت راجع به چیزی حکم داد».
نمایش ژُل (گودال) با بازی حمیدرضا نیکدل، حسین سپهرنژاد و نازنین احمدی از ۱۲ آذر در عمارت ارغنون روی صحنه خواهد رفت و تهیه بلیت آن از طریق سایت تیوال به‌زودی امکان‌پذیر خواهد بود.

زیر آسمان فیروزه‌ای

مؤسسه «سروش مولانا» با تغییرات بصری جدید

● **گروه هنر:** مؤسسه «سروش مولانا» که از سال ۸۹ با هدف ترویج آرای مولانا به مدیریت مریم موسوی آغاز به کار کرد، اخیرا هویت بصری خود را تغییر داده است. پیام مریم موسوی، مدیر مؤسسه، در جهت این تغییر چنین بود: «آنچه که در ابتدا باعث شکل‌گیری سروش مولانا شد، دو هدف عمده ترویج صلح و گسترش کتاب‌خوانی بود. رفته‌رفته به این نتیجه رسیدیم که ظرفیت‌های میراث عرفانی ما و به‌خصوص مولانا، ظرفیت کارهای بسیار دیگری را هم دارد. البته در این چند سال همواره سعی کردیم که مواجهه ما با مولانا مواجهه‌ای از جنس مرید و مرادی نباشد. سعی کرده‌ایم تا به قول استاد ملکیان ماندنی‌های مولانا یا هر متفکر دیگری را برجسته کنیم و آنچه را قابل نقد می‌بینیم نقد کنیم.

با همین رویکرد بود که کلاس‌های آموزشی فراوانی گذاشتیم. کارگاه‌های بسیاری تعریف کردیم. برای مخاطب قراردادن عموم مردم و آوردن متنوی و مولانا در زندگی روزمره، سلسله‌نشست‌های رستخیز ناگهان را تعریف و اجرا کردیم. این نشست‌ها که مخاطبان بسیار زیادی پیدا کرد، در طول چهار سال ۳۲ بار برگزار شد. روز نیایش را با هدف واکاوی عمیق‌تر آن پدیده پاییزی کردیم. شش نشست و سه کتاب در حوزه نیایش حاصل این برنامه بود. اینها به‌جز تأثیرگذاری عمومی این برنامه بود؛ به‌عنوان مثال ماه رمضان امسال ما شاهد بودیم که فقط در شهر تهران دو برنامه مشابه دیگر در این زمینه برگزار شده بود که نشانه فراگیرشدن برنامه روز نیایش است. مهر مولانا را برای پاسداشت روز تولد مولانا و جلب توجه محققان و مولانادوستان به خاستگاه زبانی و اندیشگانی او پاییزی کردیم. در دل مهر مولانا نظام اخلاقی مولانا متولد شد و بعدها به ضرورت از یکدیگر جدا شدند. زمین از درجه آسمان طرزی شد تا راه‌حل‌های معنوی برای مشکلات زمینی انسان‌ها ارائه کنیم؛ طرحی که همچنان در جریان است و به‌زودی خروجی آن در دسترس عموم قرار خواهد گرفت. اینها بخشی از تلاش‌های ناچیز ما در راه اصول بنیادین‌مان بود. سروش مولانا از همان ابتدا نظர்கاش می‌کرد، به خرافاتی‌های کشور خودمان نبود. به همین دلیل پژوهشگران و مولاناپژوهان ژُک از ابتدا در همایش‌های مهر مولانا دعوت بودند با برنامه مولانا، رسول آفتاب را برای خارج از ایران تعریف کردیم و توانستیم تعامل خوبی با دانشگاه‌های ترکیه و دیگر محیط‌های مولاناپژوهی داشته باشیم با برنامه‌های مشترکی که اخیرا در یکی از آنها در کشور هند شرکت کردیم و به تعاملات و توافقات‌های خوبی در زمینه همکاری‌های بیشتر رسیدیم. ضرورت کار جدی‌تر در حوزه بین‌الملل و البته درخواست‌هایی که از مراکز مختلف داشتیم، ما را بر آن داشت تا سال ۱۳۹۶ را به بازنگری و تقویت زیرساخت‌های خود اختصاص دهیم. مستندسازی و ترجمه آرشيو مؤسسه به زبان انگلیسی و همچنین تأسیس سایت اینترنتی جدید با توجه به نیازهای پیش‌رو از جمله کارهای اساسی بود که امسال در پی تحقق آن بودیم، اما یکی از مهم‌ترین اتفاقاتی که در پی آن بودیم و بالاخره امروز شاهد محقق‌شدن آن هستیم، تغییر هویت بصری مؤسسه بود. مهم‌ترین مولفه‌ای که در شکل‌گیری فکر تغییر هویت بصری تأثیرگذار بود، این بود که هویت بصری ما به‌گونه‌ای بازتعریف شود که نه‌تنها برای مخاطب ایرانی قابل‌فهم و درک شود، بلکه مخاطب غیرایرانی هم به محض دیدن المان‌هایی از ما متوجه شود که با چه سنخ مؤسسه‌ای روبه‌رو است. کار دیزاین و درواقع بازسازی هویت بصری ما در دفتر دیزاین وند و درواقع آقای توجح صابری‌وند انجام دادند.

کنسرت شجریان و پورناظری‌ها ۴ شب دیگر تمدید شد

● **گروه هنر:** کنسرت «همایون شجریان و تهمورس و سهراب پورناظری» برای شب‌های هجدهم، نوزدهم، بیست‌وهفتم و بیست‌وهشتم آذر تمدید شد. همایون شجریان و برادران پورناظری در این کنسرت منتخبی از آلبوم‌های رگ خواب، نه فرشته‌ام نه شیطان و آرایش غلیظ را در کنار تعدادی قطعه جدید که تا پیش از این شنیده نشده است اجرا می‌کنند. از جمله قطعات این برنامه می‌توان به آهای خیردار، ابر می‌بارد، کولی، چرا رفتی، خوب شد، دل به‌دل، حصار، آرایش، غلیظ و... اشاره کرد. آخرین فعالیت این گروه، اجرای کنسرت – نمایش «سی» در تابستان سال جاری در مجموعه فرهنگی و هنری سعدآباد بود که سال دیگر برای دومین‌بار در تهران و اولین‌بار در تعدادی از شهرستان‌های کشور، از جمله شیراز روی صحنه خواهد رفت.